

zaaknummer 2011 T 381

14 mei 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboortedatum niet bekend, overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Heilige Geest.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 januari 2014. Op 21 januari 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Overste van de Congregatie van de Heilige Geest.

Op 2 april 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. S.S. van Gijn.

Namens de Congregatie is verschenen de heer [naam], Overste van de Congregatie van de Heilige Geest.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Twee van de zussen van klager werkten midden jaren '50 in de [winkel] van familie [naam]. Om die reden kwam klager ook regelmatig bij de familie [naam] over de vloer. Hij had een goede band met meneer en mevrouw [naam]. Aangeklaagde was de broer van meneer [naam] en verbleef op de missie in [land]. Toen aangeklaagde met verlof was uit de missie en in Nederland verbleef, raakte klager met hem in contact. Klager vond aangeklaagde een interessante man. Aangeklaagde verbleef immers in [land] en bracht daar de mensen alles wat zij niet hadden. Ook trad aangeklaagde in [land] op als een soort arts en nam allerlei medicatie vanuit Nederland mee naar [land]. Daarnaast kreeg klager cadeautjes van aangeklaagde. Hij vond het dan ook fijn dat hij van alles met aangeklaagde mocht doen. Zo maakten ze samen reisjes en bezochten contacten van aangeklaagde. Dit deden ze dikwijls op de brommer. Klager herinnert zich dat hij dan dicht tegen aangeklaagde aan moest komen zitten en zijn handen in de zakken van aangeklaagde moest doen of op de blote buik van aangeklaagde moest leggen.

Naast deze uitstapjes nam aangeklaagde klager ook mee naar zijn kamer op [kasteel] in [plaats]. Hier verbleef aangeklaagde als hij met verlof uit de missie was. Aangeklaagde wilde klager seksuele voorlichting geven. Dit deed hij door foto's van naakte mensen uit [land] aan klager te laten zien. Aangeklaagde ging vervolgens op zijn bed liggen en verlangde van klager dat hij bovenop hem kwam liggen en hem af trok, totdat aangeklaagde een orgasme kreeg. Zowel klager als aangeklaagde waren allebei naakt. Aangeklaagde betastte ook het naakte lichaam van klager, waaronder diens geslachtsdelen. Na afloop nam aangeklaagde klager mee om te gaan biechten bij de Paters [naam]. Hier kenden ze aangeklaagde niet. Klager moest tijdens de biecht van aangeklaagde zeggen dat hij 'onkuisheid had begaan met een andere jongen'. Wat aangeklaagde tijdens de biecht zei, weet klager niet.

Voren omschreven seksueel misbruik heeft vijf à zes keer plaatsgevonden. Het eindigde ergens in 1956, toen aangeklaagde weer terug ging naar de missie in [land].

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde, heeft klager zijn geloof in de R.-K. Kerk verloren. Klager draagt het seksueel misbruik al 56 jaar bij zich en heeft dit altijd geheim gehouden. Er was hem iets overkomen, waarvan klager had gewild dat het hem nooit overkomen was. Gedurende de jaren komt het misbruik steeds naar boven.

2.3. Klager wenst met zijn klacht kenbaar te maken wat hem destijds door aangeklaagde aan is gedaan. Voorts wenst klager dat zijn klacht gegrond wordt verklaard en de door hem geleden schade vergoed zal worden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat aangeklaagde niet voorkomt in het onderzoek dat is verricht door de Commissie Deetman. Reden hiervoor kan zijn dat aangeklaagde in [land] leefde. Desalniettemin heeft de Overste geen reden om te twijfelen aan hetgeen klager stelt. Namens de Congregatie heeft de Overste zijn excuses aangeboden aan klager.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

De verklaring van klager ter zitting is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Zij zal daarom bij haar beoordeling van deze verklaring uitgaan. De Klachtencommissie stelt voorop dat zij geen enkele aanleiding heeft om de verklaring van klager niet te geloven. Zijn verhaal en de wijze waarop hij zijn verhaal ter zitting heeft verteld hebben op haar een diepe indruk gemaakt.

4.3. Echter, in de onderhavige zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager dat hij door aangeklaagde seksueel is misbruikt voldoende kunnen ondersteunen, hetgeen voor een gegrond verklaring van de klacht essentieel is.

Een steunbewijs dient in de eerste plaats specifiek van aard en controleerbaar te zijn. Dat wil zeggen dat het betrekking moet hebben op het door de aangeklaagde individueel gepleegde seksueel misbruik van de klager persoonlijk. Het sterkste bewijs is dat van iemand die persoonlijk aanwezig was bij het misbruik of aan wie klager het direct heeft verteld. Een dergelijke situatie doet zich zelden voor. Het kan echter ook - en dat komt vaker voor - in de vorm van een verklaring van een ander slachtoffer van dezelfde aangeklaagde over soortgelijk misbruik of door een verklaring van een derde persoon, bijvoorbeeld een familielid, goede vriend of psychiater aan wie het slachtoffer in een vroeg stadium heeft verteld over het misbruik. In het steunbewijs dient een begin van aannemelijkheid voor de klacht van klager te kunnen worden gevonden.

In onderhavige zaak is als steunbewijs in het dossier een verklaring opgenomen van een van de zusters van aangeklaagde. Uit deze verklaring volgt dat klager in de periode 1954-1955 regelmatig contact had met aangeklaagde en dat zij samen uitstapjes maakten. Ondanks het feit dat de verklaring van de zuster van klager spreekt over contact tussen klager en aangeklaagde, wordt daarin niet gesproken over enige mate van wetenschap aangaande seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Op dit punt is de verklaring niet (voldoende) specifiek van aard, nu deze niet ingaat op de aard van het seksueel misbruik noch de vorm waarin het plaatsvond.

Om die reden kan de verklaring niet als steunbewijs aangemerkt kan worden.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor klager de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Heilige Geest de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 mei 2014 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid

binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.